СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 195. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 21-го серпня 1936. — VOL. XLIV. No. 195. Jersey City, N. J., Friday, August 21, 1936. THREE CENTS

УРЯД ДОПОМАГАЄ ЖЕРТВАМ ПОСУХИ

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — Президент Рузвелт відбув довші наради з урядниками ріжних департаментів федеральної адміністрації в справі допомоги для околиць, що впали жертвою посухи.

На нарадах постановлено почати негайно допомогову акцію. Передовсім „Адміністрація Поступу Праць" („Доблю-Пі-Ей") має вже в найближчім часі піднести число рільничих робіт, получених з промисловими, з 90,000 на 120,000, а може й до 150,000, як цього покаже потреба.

За обчисленням цього бюра, кошти цієї акції будуть виносити коло півосьма міліона долярів на рік. Разом усі допомогові роботи будуть коштувати в цьому році 1 міліярд 450 міліонів долярів. Федеральний уряд не має права від конґресу видати таку суму.

РЕПУБЛИКАНСЬКА КАМПАНІЯ.

ІСТЕС ПАРК (Колорадо).—Ґубернатор Ландон, кандидат Републиканської Партії на уряд президента Злучених Держав, виїздить у пятницю на свою передвиборчу кампанію. Виголосить він наперед одну політичну промову у Вест Миделсексі, Па., своїм родиннім місті, а потім одну в Чотокві та одну в Бофало, Н. Й.

Полковник Накс, його товариш на кандидатській листі Републиканської Партії, виголосив промову в Гейдерставні, Меліленд, де закидав президентові Рузвелтові, що, мовляв, страх перед „новим розділом" здержує нормальну відбудову. Він теж представляв теперішню адміністрацію як широко розвинену бюрократію.

МЕРЦІ БЕРУТЬ ДОПОМОГУ.

НЮ ЙОРК. — Розсліди над способами суспільної допомоги показали, що на лістах, людей, що побирають допомогу від „Адміністрації Поступу Праць", були в часі від 4-го березня до 3-го квітня цього року 17 мерців.

ГЕРСТ ЗАКРИВАЄ ҐАЗЕТУ ЧЕРЕЗ СТРАЙК.

НЮ ЙОРК. — Заряд ґазет Герста видав заяву, що він припиняє видавання ґазети „Сіетл Пост-Інтелідженсер", проти котрої застрайкували редакційні робітники.

Ґазета не виходила 6 днів. Заряд Герстових ґазет каже, що підчас страйку редакторів редакцію пікетували юрби корабельних вантажників, візників, лісових робітників та кілька людей ґазетярської юнії.

Згадані юнії заперечують цей закид.

ДЕСЯТЬ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА ЗАСІВНУ ДОПОМОГУ.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Федеральний уряд визначив суму 10 міліонів долярів на закупно насіння на засіви для фармерів в околицях, навіщених посухою.

Уряд купує насіння тепер, щоби продати його по тій самій ціні на весну фармерам.

ЗНОВ ВИПАДОК З ОМНІБУСОМ.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — На однім омнібусі, що їздить по Сентрел Евені, зіпсулося в четвер коло 10-тої години вечором кермове коло. Шофер пробував задержати омнібус, але це йому не вдалося, й віз віхав на тори залізниці. Пасажири повипадали з' своїх сиджень. 18 з них вийшли з події з поважними покаліченнями. Омнібус теж ударив одного прохожого і його тяжко зранив.

ЗРІСТ ПРИХОДІВ НАСЕЛЕННЯ.

ВАШИНҐТОН. — За обчисленнями „Краєвої Ради Промислової Конференції", загальний дохід усього населення Злучених Держав був у 1935-тім році на 4 міліярди долярів вищий ніж прихід у 1934-тім році.

У 1935-тім році цей прихід виносив 55 міліярдів долярів.

ЗБИРАЮТЬ НОВИЙ „ГОЛОДОВИЙ ПОХІД".

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Кілька організацій збираються орґанізувати новий „голодовий похід" до стейтової столиці, щоби подати урядові петицію про потребу допомоги та про потребу скликання для цеї цілі спеціяльної сесії стейтової леґіслятури.

ВИПРАВА ПО СРІБЛО.

НЮ ЙОРК. — З місцевого порту виїхав у середу старий, 4-щогловий корабель „Констелейшен", щоб шукати ладунку срібла, що затопився підчас американської революційної війни „десь 60 годин подорожі від Ню Йорку".

Залога корабля має капітана, трох офіцирів та 22 моряків. Де саме лежить затоплене срібло, моряки не кажуть, але дають до зрозуміння, що вони знають, де, та що не сумніваються, що їм удасться його добути.

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВІТОВОЇ ВИСТАВИ.

Нюйорський посадник Ля Ґвардія та комісар парків Мозес згодився виставити коштом міста Ню Йорку на світовій виставі в Ню Йорку в 1939-тім році окляний дво-поверховий дім, а в ньому вібрати експонати, що мають ілюструвати працю ріжних департаментів міського уряду. Будинок має бути збудований так, щоби по скінченню вистави міг остатися надалі.

ФЕНОМЕНАЛЬНИЙ ГОЛОС.

Коли вірити лондонській пресі, яка повторює звістку за австралійською, у Сідней відкрили 19-літню співачку Нелі Шерідан, що має феноменальний голос; голос охоплює три і пів октави зовсім легко. Шерідан бере ноти, досі недоступні ні одному сопранові. Горло в неї нормальне.

З КУЛЕЮ В СЕРЦІ.

Світова війна збагатила лікарське знання, даючи величезну практику спеціяльно для хірургів. Один з віденських лікарів припадково натрапив на пацієнта, що з кулею в серці жив 21 літ. Лікарські часописи в Берліні подають відомість, що в Німеччині живе поверх 500 учасників світової війни, що мають кулю в серці. Багато з них навіть про це не знає. Бувають випадки, що рана в серці гоїться дуже легко. Навколо кулі витворюються нові волокна, що мовби привязували кулю на місці. По якімсь часі серцевий мяз привикає до інших умовин і починає нормально працювати. Однак лікарі ствердили, що діється так, коли йде про ліву серцеву комору; рани в правій коморі бувають майже все смертельні.

СУМЕРК СТАХАНОВЩИНИ.

Московська „Правда" обговорює у вступній статті дотеперішній стан продукції в совєтському промислі й підкреслює, що в цілій низці галузей не досягнено достаточних успіхів. Промисли нафтовий та вугільний не виконують пляну. В Донбасі й Кузбасі задоволилися першими успіхами стахановського руху і в останніх місяцях уже зазначився упадок продукції. В деревному промислі також занотовано незадовільні досягнення. Продукція легкого промислу не заспокоює потреб населення. Якість вироблених товарів нужденна; знову деякі металюрґічні фабрики обмежуються до продукції найпростішого знаряддя, а не дбають про виріб більш скомплікованих машин, які часом передусім потрібні. Текстильний промисл дбає лише про те, аби випродукувати якнайбільшу скількість метрів матеріялів, без огляду на їхню якість. Стахановський рух — кінчить „Правда" — погано зорґанізований і тому не дає належних вислідів, переживає кріву. З підприємств, особливо в Донбасі, надходять вісти про редукцію числа стахановців. Все це діється тому, що в проводі стахановського руху станули не інжиніри, лише робітники.

ВЛАСНИК СКЛЕПУ ЗБОЖЕВОЛІВ НА ВІСТКУ ПРО СМЕРТЬ СВОГО ПОМІЧНИКА.

В Радомні, коло Ярослава, молодий помічник зі склепу Айзенберґа поїхав ровером до Сяну купатись і з невідомої причини втопився в ріці. Коли про це довідався власник склепу, збожеволів. Шеф був дуже привязаний до свого помічника й це була причина його траґедії.

ЦЕРКОВНА ЧАША НА ДНІ СТАВУ.

Один селянин купався у ставі в Старім Місті під Лежайськом і, нуркуючи, знайшов на дні церковну чашу й іншу церковну посуду. Виявилося, що чаша належить до ґреко-кат. церкви у Старім Місті, яку два роки тому обікрали.

СОБАЧІ АРТИСТИ.

Продуценти фільми дійшли до переконання, що публика найбільше любить фільми, що в них виступають пси та коти. Спеціяльно собачі артисти мають великий успіх на цілім світі, особливо в англьо-саксонських краях, де псів дуже люблять. В Лондоні фільми зі славним псом Рін-Тін-Тіном мали більший успіх, як фільми з Ґретою Ґарбо чи з іншою зіркою екрану. Це було причиною, що до царства Голівуду приходять сотні траперів з Аляски і мисливих з Канади, що приводять зі собою псів артистів. Та це справа не легка. Пес мусить бути прекрасно тресований, фотоґенічний і високо інтеліґентний. Та найважніше, мусить бути гарний. Як бачимо, від собак вимагають у фільмі більше, ніж від акторок, бо крім краси треба мати також інтеліґенцію.

ПАРИЗЬКІ ЖІНКИ ЗАВЕРТАЮТЬ ДО ДИКИХ АФРИКАНОК.

У Парижі придумали чепурухи нову моду. Зрізавши брови, заступають їх металевими нитками з вузеньких стяжечок, навіть цвітами: незабудьками чи стокротками. Мода ця віддавна відома в Африці, де дикі племена начіплюють на голу шкіру ріжні дрібнички. Друга новинка: до модної сукні з біло-чорної пеліти носять жінки величезні соломяні капелюхи, складені як шахівниця біло-чорними полями, від яких падає тінь на обличчя у тому самому стилі, що вся сукня. Третя новинка: панчохи треба носити гаптовані у ріжні цвіти та абарески або мальовані. Четверта: ноги повинні бути достосовані до рук, отже нігті прикрашують такими самими рисунками, як панчохи; коли на панчосі є великий орел, або крокодиль, тоді на нігтях гарно мати такий самий малий образок. Про те, що пси перестали бути модні і що їх місце заступають деякі хижаки, ми вже згадували. За прикладом австралійських міліонерок деякі багаті парижанки спроваджують собі кенґурів. Кенґури дуже боязкі і треба їх вести на ланцюшку, навіть убирати в боксерські рукавиці, щоб випадково кого не вдарили.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ГІМНАЗИСТИ БОЛЬШЕВИКАМИ.

На зборах чехословацької народньої партії звернув о. прелат Сташек увагу, що Чехословаччина тоне в морі большевицької пропаґанди. Ця пропаґанда зробила в краю страшні спустошення. Між іншим зазначив о. прелат Сташек, що дві третини учеників середньої школи це комуністи. Він перестерігає уряд перед тим, щоб вязатися з большевиками, тими непримирними ворогами демократії та католицизму.

ЩО МОЖЕ ЗАЗДРІСТЬ...

В італійськім містечку Лекче вибрали королевою краси 20-літню Емілію Сорелі, доньку селянина з околиці. Проти цього вибору повстали інші жінки, та із заздрости побили нещасну королеву. Розлючене жіноцтво виципало в Сорелі брови і вії та обтяли її коси. Дівчина зі страху занедужала і тепер лежить у шпиталі.

ЗАТРОЄНА РУМУНІЯ.

В останній час перепачкували через румунський кордон поверх тисячі кільоґрамів опію. Вживання опію увійшло в Румунії в моду, і маса людей затроює себе цією страшною отруєю. Перепачкуванням опію займаються жінки з товариства, що мають товариські звязки з відповідальними особами. Найгірше те, що румунська молодь малпує старших і щораз частіше бувають випадки поширення опію навіть серед шкільної молоді.

ЯКІ ПРОФЕСІЇ ЗДОРОВІШІ.

Одно англійське обезпеченеве товариство проголосило цікаву статистику довговічности, в залежности від професії людини. Виявляється, що найздоровішим заняттям є рільництво. Та це не значить, що найдовше живе цей заголоджений рільник, але той, хто управляє. Найдовше живуть економи, бо пересічний їх вік доходить до 67 літ. По економах ідуть евангелицькі священики, по них католицькі. (між ними мабуть також наші целебси?). Найменше здорова професія це робітники в копальнях цини і міди. Робітники в копальнях вугля, живуть довше, ніж адвокати. Досить високу цифру смертности виказують актори, музики, архітекти і журналісти. Щодо причини смерти, то рільники, огородники і люди подібних фахів умирають найчастіше на недугу кишок, священики на апоплексію, журналісти на недуги печінки і жовчі. До цих останніх недуг мабуть доводять журналістів видавці.

АТРАКЦІЯ В ЦИРКУ.

У Ваврі, під Варшавою, розбив своє шатро мандрівний цирк. Страшна буря, що шаліла над Варшавою, не пощадила і того цирку. Вітер зірвав полотняне шатро і 400 видців цирку опинились без захисту серед страшної зливи. Вітер поломав щоглі та вязання і публика почала в паніці тікати. Для деяких була це велика циркова атракція; бо буря цілковито знищила циркове підприємство.

СУД НАД ЗІНОВІЄВОМ І КАМЕНЄВОМ

МОСКВА. — Тут розпочався суд над Зіновієвом і Каменевом та 14 іншими большевицькими лідерами. Розправа вже першого дня виявила великі сензації. Обвинувачені відразу призналися до вини й заявили, що це вони спричинили вбиття Кірова, як теж вони плянували подібне вбиття Сталіна, Ворошілова й усіх інших високих большевицьких достойників, щоби владу перебрати для себе. Призналися теж, що стояли у контакті з Троцьким і німецькою тайною поліцією, яка помагали їм у підготові цього перевороту. Щодо Троцького, то один з обвинувачених, Райнґольд, сказав, що вони самі добре не знали, що з Троцьким зробити на випадок удалого перевороту. Владу мали перебрати Зіновієв і Каменев. Головою ГПУ мав стати Байкаєв, що мав доручення після вдалого атентату вимордувати всіх замаховців, так, щоб ніхто навіть не довідався, де було джерело замахів і хто їх плянував. Всі підсудні поводяться дуже дивно, бо нічого не закривають і не щадять себе.

ЩО ГОВОРИТЬ ТРОЦЬКИЙ ПРО ТОЙ СУД.

ГОНЕФОС (Норвеґія). — Лев Троцький, що перебуває тепер у Норвеґії, запитаний, що він думає про той процес, відповів: „Цілий той процес є гумбуґ. Ці признання були вимушені ОГПУ, яка поставила їм дві умови: або зізнавати так, як це ОГПУ хоче і через те дістати лекші кари, або приняти смерть. Цей суд ставить у тінь навіть скандал з Драйфусом і підпалом Райхстаґу. Колиб я був у Росії, я міг би легко доказати їх невинність. Одначе я маю копії всіх моїх листів, що я їх висилав у продовж останніх сімох літ. Я докажу, що це провокатори працювали у цьому московському суді для політичної пімсти. Тих, що нині обвинувачують, я зроблю винними".

БРИТАНІЯ ЗАБОРОНЯЄ ЕКСПОРТ ЗБРОЇ.

ЛОНДОН. — Анґлійський уряд заборонив своїм експортерам зброї й амуніції висилати названі продукти до Еспанії. Також відобрано всі приватні летунські леґітимації, що уповноважнювали приватні особи летіти своїми літаками до Еспанії. Колиб приватний летун, що має позволення летіти до іншого краю, полетів до Еспанії, буде за те тяжко покараний та позбавлений летунської леґітимації.

ЖАХЛИВІ ВІДНОСИНИ В МАДРИДІ.

МАДРИД. — Населення Мадриду вже четвертий тиждень живе під страшною загрозою ґорожанської війни. Ні одна ніч не промине там, як теж у сусідніх містах, Валенції і Барцельоні, щоб не було масових розстрілів. Тисячі людей згинули від скритовбивств. Багато серед них зовсім невинні. В останніх днях трошки полекшало, одначе загально вважають, що це тиша перед новою бурею. Серед населення є переконання, що коли якась сторона осягне рішальну побіду, масові розстріли приймуть жахливі розміри. Обі воюючі сторони страшенно себе ненавидять і ця ненависть буде пробиватися ще багато літ по закінченню цеї горожанської війни.

КАЖУТЬ, ЩО АМЕРИКА МОГЛАБ ЇХ ПОГОДИТИ.

ЛОНДОН. — В анґлійських правлячих кругах думають, що тільки Злучені Держави Америки могли би погодити обі воюючі сторони в Еспанії, а то тому, що европейські краї є занадто особисто заанґажовані у висліді цеї боротьби. Беручи під увагу велике завзяття обох сторін, можна думати, що тільки щільна ізоляція Еспанії, а вслід за нею брак амуніції та харчів зможуть припинити цю війну.

АМЕРИКАНКА РАТУЄТЬСЯ ПЕРЕД СМЕРТЮ ТАНЦЕМ.

СЕРБЕР (Франція). — Еспанська міліція в Барцельоні змусила американську танцюристку Фльоренсію Милер танцювати за $1 денно на публичному місці й своїм танцем забавляти вояків. Те саме робить міліція з іншими артистами й артистками. Коли би хто відмовився, то його називають „фашистом" і розстрілюють.

ФРАНЦУЗЬКІ ФАШИСТИ ПОМАГАЮТЬ ПОВСТАНЦЯМ.

ГІБРАЛЬТАР. — У той час як французький уряд Блюма тихцем помагає лівому еспанському урядові, орґанізація „Вогнистого Хреста", на чолі якої стоїть полк. Ля Рок, старається помогти зброєю і грішми повстанцям ген. Франка. В тій цілі переговорювали в Севілі відпоручники Ля Рока зі штабом повстанців.

КАТАЛЬОНІЯ ПРОГОЛОШУЄ ПОВНУ САМОСТІЙНІСТЬ.

БАРЦЕЛЬОНА. — Катальонський уряд, який досі ще був у федерації з рештою Еспанії, оголосив повну самостійність. Відтепер усі державні справи він буде рішати самий. Своє рішення він пояснює тим, що горожанська війна змушує зложити долю краю в одні руки.

РУЗВЕЛТ ПРО СВІТОВУ ПРОБЛЄМУ ВІЙНИ Й МИРА

Коли президент Рузвелт постановляє скоротити свою передвиборчу туру по західніх стейтах на цілий тиждень, щоби в столиці краю бути в ближчій стичности з розвоєм подій в Европі, то цей факт показує, до якого напруження дійшли обставини в Европі. Супроти цього набирає спеціяльної ваги публична промова про становище американського уряду до проблеми війни й мира, виголошена 14-го ц. м. в Чотокві, Ню Йорк.

Зараз на самому вступі цієї промови президент Рузвелт заявив, чому він саме рішився говорити про справу війни й мира. „Це тому", говорив він, „що серед метушні в домашніх справах є важною справою, щоб люди не поминали й важних питань, котрі назрівають поза їх краєм, а котрі в будучности можуть мати вплив на внутрішні обставини Америки".

Порівнюючи далі домашні справи з міжнародніми, президент виразно заявляє, що він дивиться багато більше песимістично на міжнародні справи, як на краєві. А дивиться так не тому, щоб він був уродженим песимістом, але тому, бо бачить, що серед народів розвинулися зависти, ненависти й злоби до самого вершка. Президент думає, що по цій филі ненависти може прийти филя за мир, і власне цьому рухові він постановив пособляти, ставши президентом Злучених Держав у 1933-тім році. Він старався попирати цю політику, настаючи на те, щоб кожна держава виконувала свої міжнародні зобовязання й шанувала своїх сусідів. Це до певного ступня американському урядові вдалося: нині світ знає, що Америка не посягає по чужі краї. Сусіди Злучених Держав знають про добросусідські настрої Америки, що вона не хоче встрявати у внутрішні справи чужих країв. Америка сподівається нині, що ці добросусідські відносини Америки з її сусідами послужать прикладом для Европи.

„Ми не стоїмо за ізоляцію Америки від світу, хіба що за ізоляцію Америки від війни. Я бачив війну. На суші й на морю. І я ненавиджу війну. Я хотів би здержати всі народи від війни. Та це понад мої сили. Але я можу зробити принаймні стільки, що Америка не вчинить ніякого кроку, що поможе викликати війну. Війну викликують ріжні причини. Старі ненависти, бурливі границі, нові фанатизми, переконання деяких людей, що вони стали одинокими посідачами остаточної правди й справедливости. Новий світ стоїть перед війною між суперечними економічними і політичними фанатизмами, повязаними з національними ненавистями".

Американський уряд хоче стояти осторонь від цих війн. Конгрес дав президентові право на випадок війни держатися політики невтральности. Невтральність не легко вдержати, бо в часі війни легко можна заробити на війні гроші, але, не зважаючи на можливість таких зарібків, Злучені Держави повинні держатися на боці від війни, котра остаточно може принести тільки шкоду. „Ми віримо в демократію", кінчив президент. „Ми віримо в свободу. Ми віримо в мир".

СВІТОВІ ПРОБЛЄМИ В ФАШИСТІВСЬКІМ ОСВІТЛЕННЮ

У римському органі Фашістівської Університетської Молоді (Ґуф) „Рома Фашиста", в числі, присвяченому 11 Олімпіяді, що відбувалася в Берліні, і що зібрала цвіт молоді з цілого світу, зявилася стаття під наголовком „Спільний ворог". Університетська молодь Італії вислала на цю Олімпіяду в Берліні 500 своїх представників, аназдогін їм зладила ще й оце останнє число „Фашистівського Риму", написаному вперемін італійською і німецькою мовами. У цьому пропаґандистичному числі варто відмітити статтю Ґ. Тревізонне, що намагається виказати необхідність підчас свята Олімпіяд не забувати й про небезпеки близьких будків. Небезпеки ці полягають у безперестанному й інтенсивному наступі, що його веде Москва на західню Европу. — „Активність Комінтерну, пише Тревізонне, розвивається згідно з пляном оточення націй, що уявляють з себе антитезу комунізму, себто Італії, Німеччини, Австрії й Угорщини".

Методи, що їх вживає Комінтерн для своєї пропаґанди, дуже відмінні в залежности від ріжного духового наставлення ріжних націй, і саме тому цікаво з ними ближче зазнайомитися, щоби зрозуміти цілу **гнучкість** московсько-большевицької політики, що для осягнення однієї мети вміє йти одночасно численними шляхами.

В Англії, наприклад Комінтерн вживає безпосередньої пропаґанди поміж інтеліґентами, поширюючи запрошення до найомитніших представників британської культури і політики відвідати мистецькі творя „Потьомкінських осель", що в них Москва була завжди сильна, починаючи ще від часів Катерини II. Ще всі пригадують собі подорож до Росії Бернарда Шова та лейді Астор. Таку саму систему пристосовується і до Злучених Держав. Поміж робітництвом і безробітними, Москва працює шляхом поширення відповідної преси та потаємних аґентів, що викликають страйки й акти саботажу.

Бельгія нараховує не менше як 40 комуністичних органів, 12 щоденників і 5 інших комуністичних публікацій, і пропаґанда розвивається головно шляхом поширення антифашистівських гасел, з супроводом страйків і — що має особливе значіння при вихованні молоді і необхідности охороняти родину, — шляхом поширення антиморальної і антирелігійної пропаґанди серед бельгійського жіноцтва. Незвичайно пильно переводиться праця над утворенням і підтримуванням комуністичних клітин по касарнях, що дають себе вже знати в збільшеному ритмі антидисциплінарних учинків в бельгійській армії.

Всі ці організації знаходяться під безпосередньою контролею Москви, і встановлення катедри африканських мов при ленінградському університеті виявляє наміри поширити комуністичну пропаґанду також і в бельгійських кольоніях.

Подібні системи пропаґанди знаходимо ми і в Голяндії, з особливим посиленням комуністичної діяльности в голяндських кольоніях (в Індії), де вже від 1927 року постійно реєструють криваві повстання.

Події в Франції останніх днів всім досить відомі. Вистарчить нагадати, що на самі французькі вибори, що принесли перемогу так званому популярному фронтові з жидом Блюмом на чолі, Москва видала 7 міліонів франків з тих десятьох, що їх французькі комуністи були собі зажадали. Комуністична організація Франції є тепер найсильніша в світі, після, розуміється, московської. Національний Конґрес Французької Комуністичної Партії залежить безпосередньо від Московського Політбюра і розпоряджає незвичайно широкою сіткою організацій, звязаних Орґанізаційним Бюром, що має дві секції — політичну і культурну. Від цього бюра залежать між іншим організації: 1) Червоної Інтернаціональної Допомоги; 2) Робучої Культури; 3) Інтернаціональна організація вчителів; 4) Інтернаціональна спортова організація; 5) Бойові відділи; 6) Асоціяція молодих комуністів і т. д. Поширена по всіх частинах Франції, комуністична організація розпоряджає в ній цілою сіткою обслуги, починаючи від обслуги інформаційної і кінчаючи на постачанні фотографій, не кажучи вже про роботу справжніх шкіл марксизму, що реґулярно відбувають свої вишколи по всій Франції. Недавні ревеляції „Ґренґуару", що подав точні імення, дати, цифри, тексти секретних обіжників і т. д. виявили, що Москва підготовляє повстання в північній Африці, себто в французьких кольоніях. Пригадаймо собі одночасно участь комуністів у палестинських розрухах, у кривавих заворушеннях в Іраку, і нарешті останні, найбільш помітні — в Еспанії. Московський уряд, що без його дозволу ані один карбованець не може вийти поза межі Совєтів, нараз знайшов можливість передати мадридському урядові на допомогу боротьби з „фашизмом" 33 міліони французьких франків, що нібито зібрали „добровільно поміж собою" совєтські робітники. Всім відомо, як відбуваються в Совєтах „добровільні" збірки. Цікаво, що і французькі комуністи повели теж збірку на користь червоних еспанців, — але тимчасом, як французькі комуністи, з допомогою всіх антифашистівських кол багатої Франції, не змогли зібрати більше, як пів міліона франків, — совєтські робітники, обідрані й голодні, — за один день! — зібрали більше трицяти міліонів франків, і обіцяють (розуміється, устами офіційної совєтської преси!), що зберуть ще понад сто міліонів на боротьбу з еспанським фашизмом. Кожному ясно, що робітники тут не при чому, — а гроші дає (і, розуміється, здирає з совєтського — а в першу чергу українського селянства і робітництва) ніхто другий, як таки самий совєтський уряд. Не треба забувати, що для перемоги „народнього" фронту у Франції, Москва видала в ріжних демократичних країнах 50 міліонів франків. Наслідки цього золотого дощу виявляються, — армія совєтських аґентів зростає з дня на день. І одночасно з тим зростає в цілій Европі і в противних колах свідомість небезпеки, й необхідности спільного фронту проти „спільного ворога". Стаття п. Тревізонне в „Рома Фашиста" є в цьому відношенні дуже показним фактом. Орган фашистівської молоді, очевидячки в порозумінні з компетентними чинниками, доказує, що приходить пора, коли світ мусітиме поділитися на два табори: фільо-комуністичний і фільо-фашистівський. „Треба приймати засоби проти червоної небезпеки", говорить Тревізонне, — навіть і тоді, коли світова преса поширює звістки про нову совєтську конституцію, що нібито Совєти повертаються до свободи релігій, до відновлення родини і приватної власности. Вовк намагається вдягати на себе шкіру ягняти, і то саме тепер, коли комуністична акція поширюється в цілій західній Европі і в обох Америках. Він намагається показати, що він визнає великі здобутки латинської та англьо-саксонської цівілізації, що виявляються в культі родини, в приватній власности, в пошануванні релігії, — і це з метою звабити маси робітників і селян світу, щоб віддалися під керівництво Москви в боротьбі з „фашизмом".

Автор закінчує свою статтю покликом до всієї молоді цілого світу: „Комунізм у кожній своїй формі і в кожному своєму вияві, вимагає якнайбільшого протичину. Комунізм — наш спільний ворог".

Евген Онацький, Рим.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807. Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СОВЄТСЬКІ ДИПЛЬОМАТИ

На 27 держав — 16 жидівських послів і амбасадорів.

Совєтський Союз заступають за кордоном такі „дипльомати": **В Англії** — Майський (Штайнман), Іван Михайлович, жид; **Німеччина** — Суріц, Яків Захарович, жид; **Бельгія** — Рубінін, Евген Володимирович, жид; **Норвеґія** — Якубович, Гнат Мойсеєвич, жид; **Фінляндія** — Усмус, Ерик Адольфович, жид; **Латвія** — Братман-Бродовський, Лев Борисович, жид; **Литва** — Карський (Брайтман), Олександер Олексієвич, жид; **Австрія** — Льоренц, Аркадій Іванович, жид; **Італія** — Штайн, Борис Ефимович, жид; **Греція й Альбанія** — Кобецький, Михайло Веняминович, жид; **Зовнішня Монголія** — Таїров, Борис Ісаєвич, жид; **Манджурія** — Славуцький, жид; **Ніпон** (Японія) — Юренев (Ганфман), Константин Константинович, жид; **Злучені Держави Америки** — Трояновський, Олександер Олександрович, жид; **Польща** — Давтян, Яків Христофорович, вірменин. **Угорщина** — Бексадян, Артем Мойсеєвич, вірменин; **Туреччина** — Карахан, Лев Михайлович, вірменин; **Франція** — Потемкін, Володимир Петрович, москаль; **Данія** — Тихменев, Микола Сергієвич, москаль; **Швеція** — Коллонтай, Олександра, московка; **Естонія** — Устінов, Іван Михайлович, москаль; **Чехословаччина** — Александровський, Сергій Сергієвич, москаль; **Болгарія** — Раскольніков, Федір Федорович, москаль; Іран — Черних, Михайло Антрієвич, москаль; **Китай** — Боґомолов, Дмитро Васильєвич, москаль; **Румунія** — Островський, Мойсей Семенович, жид.

Разом: 16 жидів, 3 вірмени і 8 москалів, яких національність зрештою також не всіх певна.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 103, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 22. серпня, в годині 6:30 ввечір, в церковній галі, 1231 В. Скат ул. Напоминаємо кождого члена, щоб прийшов на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Члени, котрі не вирівнають своєї залеглости на цих зборах, будуть суспендовані. Члени, котрі випозичили в товариській касі гроші і невіддають на ради, як не будуть на цих зборах і не підпишуть нот, будуть подані перед суд. Довжні члени! Памятайте свій обовязок, щобисьте потім не каялися. — Т. Танін, предс.; Н. Кудринський, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА ЯПОНСЬКОМУ ВІДПУСТІ

(За Йосифом Томасом).

Широкі камінні сходи вели на стрімку гору до святинь, а ними йшла юрба паломників. Мужчини в темних, довгих плащах, старші й віддані жінки в однобарвних кімонах, у більшости сірої барви, дівчата й діти в яскравих одягах, із намальованими цвітами та метеликами, у руках паперові парасольки, деревляні черевики тарахкотіли по камінні. Сонце пекло, веселі розмови свідчили про радість усіх.

По обох боках сходів були крамнички, в яких продавали дрібонькі памяткові предмети: дитячі забавки, образки відпустового міста, пахучі прутики, які палять у жертву богам, щоби вислухали їх молитву. Найбільше предметів зроблені з оленячих і серначих ногів, бо ті звірі вважаються тут святими. Мініятурні статуйки бога Будди, манюсенькі ліхтарні, по мистецьки виконані моделі камяних і бронзових ліхтарень, що є здовж дороги до святині, палочки, якими японці їдять риж, калямарі, що їх японці носять за поясом, коробочки із зеркальцем, у яких японки носять ріжні тайни для прикраси лиця.

Хвилинами чути глухий звук великого дзвона, в який там нагорі перед святинею якийсь паломник ударяв розгойданим бальком, щоби звернути на себе увагу котрогось із богів.

На кінці сходів був майдан, де були чайні та ідальні. На травнику під відцвилими сакурами (японські вишні) були деревляні помости, покриті чистими рогіжками, кожна на 3—4 особи. Прийшли чотири японські дівчата з високими зачісками, опоясані цвітистими „обі" (поясами), що ззаду звязані у велику кокарду. Замкнули парасолі, зняли на травнику черевички та вклякли на подушках. „Несан" (послугачка) із сусідньої ідальні принесла їм багато малесеньких мисочок із рижом, приправною рибою, ріжно приправленою, та городовину. „Несан" клала мисчинки на рогіжки, а дівчата їли деревляними паличками та пили чай з мініятурних філіжанок. Тут у відпустовому місті, далеко від впливу европейської цивілізації, заховалися досі старі звичаї японського села.

Великий дзвін святині Тодаіджі озвався знову, а його звуки відбивалися відгомоном у довколишніх горах. Звав до дальшої мандрівки численних паломників. На невеличкій площі, довкола якої ростуть дерева, стоїть деревляна вежа з вигнутим японським дахом, а в вежі завішений один із найбільших дзвонів світа. Дзвін високий більше як на 13 стіп. У промірі має понад 9 стіп, а важить 37 тон. Дзвін цей ніколи не гойдається і не має металевого серця. Побіч на стовпах прикріплений бальок, який легко можна розгойдати та вдаряти ним у дзвін. Платиться за це шість сенів.

За дзвіницею стоїть славна святиня Великого Будди, Дайбуцу-ден. Металева сітка, покрита вигинчастим дашком, окружає подвіря, посеред якого є криниця та велитенська металева ваза.

До святині паде багато світла, яке ослаблює вистаючий дах. Є тут півсутінок. Очі всіх паломників звернені в одно місце, де стоїть велитенська статуя Будди. Звертає на себе увагу, опановує своїми розмірами та блеском золотого щита, що творить тло. Упокорює душі тих, які вірять у силу Будди, душі простих селян, що прийшли тут іздалека. Вони шінтоісти й вірять у сотки тисяч своїх богів, одначе рівночасно покланяються Будді, якого спокійне лице вміє зеднати собі покірні душі.

Перенесімося думкою у становище японського простолюдина, який ледви вміє читати й писати. Прискладає собі грошей та вибирається на відпуст до Нари, якої слава сягає передхристіянської доби. Відвідає тут кілька святинь і є очарований їх красою, оглушений величезною юрбою людей, що їх тут стрічає. Хоче вступити до святині Великого Будди, одначе не дістанеться там зараз, бо японські святині помало приготовляють думку віруючих до почитання. Селянин іде алеєю високих криптомерій, де його душа успокоюється, потім переходить брамою святині на подвіря, де при криниці вмиває собі руки й лице та вкінці входить до святині. Там побачить велитенську статую Будди, найбільшу в Японії. Його віра в силу того бога росте до розмірів, які бачить перед собою. Будда зображений, як сидить на престолі та проповідує, піднявши праву руку. Статуя висока на 53 стіп, голова висока на 16 стіп, ширька 9½ стіп, а вся статуя важить понад 440 тон. До золочення зужили 350 фунтів золота.

Статуя походить із 749 року після Христа. Деревляна святиня, що окружає статую Великого Будди, за час 1,200 літ погоріла кілька разів, а теперішня будова походить із початку 18-го століття. Є памяткою тих часів, коли Нара була осідком абсолютистичного цісаря. Цісар бачив, що ніяк не позбудеться зростаючої сили священиків у Нарі, тому в 782 році переніс столицю до міста Наґаока, пізніше Кіото. А всеж Нара досі осталася важним відпустовим містом у Японії.

На рогіжках перед статуєю Будди клякають і кланяються ті, які є тої думки, що згрішили. Якась селянка відділилася від юрби, ходить вузькою стежкою, серединою святині, довкола статуї з виразом фанатичної побожности на лиці та повторяє молитву: „Наму Міого Ренґе Кіо". (Слава божому законові, що освічує та приносить спасення). Мусить сто разів обійти статую, щоби її молитва мала успіх. У руці держить вязку, сто прутиків, яку купила в крамничці перед пагодою (святинею) і за кожним разом, як раз обійде статую довкола, кидає один прутик.

У провінції Ямато, в якій лежить Нара, кожна гора, кожна скеля та річка має значіння для японця, а виконати „Ямато Меґурі" (мандрівку долиною) є мрією кожного з них.

Святині в Нарі це звичайні деревляні будівлі, що не визначаються архітектурою, одначе вони окружені таким чудовим віночком дерев, що роблять велике враження і на европейського туриста.

Ряд святинь починається буддійським Кофу джі, біля якого стоять дві пагоди, одна на пять, друга на три поверхи. Велитенська пінія, що росте на його мині, кажуть, має вже 1,100 літ. Коло святині при дорозі є невеличкий ставок, повний „святих" черепах, які паломники кормлять. Висока, червона лякова „торії" (брама) стоїть при вході до ліска чатинних дерев. У ліску живе вісімсот освоєних серн, які, мовляв, є безпосередніми потомками тієї пари серн, якими бог Такемі-Казучі приїхав до Нари. Тому ті серни належать до богів, а коли хто якусь із них убив, того карали смертю. Серни приходять аж до вулиць міста та з рук паломників беруть ласощі. Колиж люди на хвилину забулиб про них, зголоднуються самі та обнюхують їм руки.

Від торії (брами) тягнеться попри дорогу алея криптомерій, а обабіч дороги стоїть три тисячі камяних ліхтарень, які їх жертвували паломники для вшанування своїх предків.

Дорога кінчається при шінтоїстичній святині Касуба, що побудована в 768 році. Це група низьких будинків, злучених маленькими подвірями, що покриті дахами. Зовнішня стіна святині обвішана безчисленними бронзовими ліхтарнями, що святині додає мальовничости. Довкола на подвірях, на сходах і між деревами також багато камяних ліхтарень. Вони в більшості походять із давніх часів. Святиня присвячена шінтоїстичному богові Ама-но-Кояне, його жінці та мітичним героям Таке-Мікадзучі та Фуцу-Нуші. На одному з тих малих подвір, що повне дерев, росте „ядоріджі", диве й дуже почитане дерево, на якого пні защепили сім ріжних родів дерев: камелію, вістарію, сакуру, явір і три інші. Це примір для молоді, щоби собі взаїмно помагала. Віття тих ріжних дерев зеленіється разом ріжним листям, а ступнево цвітуть ріжним цвітом.

Я дивився на двоє сільських дівчат. Глядили хвилину на святе дерево, потім пережмакали в устах паперові молитви та вплільовували їх на дерево.

Папірці зачіпилися й висіли на гильках. Це був добрий знак, що боги вислухають просьбу. Потім підійшли до дверей святині, де висів сильний шнур, що був привязаний до дзвона. Потягнули і дзвін задзвонив. Так кликали бога. Опісля поклонилися та молилися. Потім сягнули до мішечків, узяли по пригорщі рижу та вкинули до великої деревляної посудини в жертву богам. Поклонилися знову та вийшли із святині в дальшу дорогу.

Злобний.

— Оставлю моїй жінці маєток у спадщині під умовою, що найпізніше до року після моєї смерти вийде знову заміж.

— Це справді дивна умова. Чому так залежить тобі на цьому?

— Хай бодай одна людина жалує, що я помер!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СВІТЛО З БОКУ.

Під таким наголовком нюйорський щоденник „Таймс" подає низку замітних вісток з Еспанії, що, на його думку, освітлюють навіть більше живо події в тому краю, ніж безпосередні донесення про масові масакри й розвалені міста.

Що він розуміє під світлом з боку, видно з того, що „Таймс" подає між ними на першому місці два донесення двох окремих кореспондентів про мирне життя в Еспанії між боєвими лініями, чи поза ними. В однім донесенню говориться про те, що між боєвими лініями селяни збирали свої рільничі плоди, а в іншому донесенню говориться про те, як по просторі між боєвими лініями міщухи проходжуються з дівчатами.

З таких фактів „Ню Йорк Таймс" робить висновок, що поза воюючими арміями, що, за обчисленнями, налічують коло 300,000 людей, є міліони людей, які не хочуть війни, а хочуть сповняти спокійно свою щоденну роботу коло вдержання людського життя та втішатися своїми дрібними буденними приємностями.

ЧИ СПРАВДІ „ЧЕРВОНІ"?

Другий жмуток світла кидає агітація, яку ведуть противники уряду Еспанії, що, мовляв, прихильники цього уряду це все „червоні", які хочуть повалити родину, приватну власність і релігію.

Цей жмуток світла цікавий якраз тим, що „Ню Йорк Таймс", котрий уважає за відповідне кинути цей жмуток світла, теж виступає завзято проти всяких течій, які він посуджує про ворожнечу до інституцій родини, приватної власности й релігії.

„Таймс" наводить тут донесення одного португальського репортера про сцену розстрілу групи „червоних" у місті Бадахосі. Всі „червоні" були молоді люди. Вони не показували страху перед смертю. Вони просили перед розстрілом тільки одного: щоб до них пустити священиків дати їм релігійну потіху. Коли їм на це дозволено, з рядів повстанців проти уряду виступили священики, зложили свої рушниці, скинули свої уніформи й одилися в одіж священиків. Поки засуджених людей уставлено до розстрілу, „червоні" й священики плакали ревно й обіймалися".

Здається, що віддаль між сторонами не така велика, як її звичайно представляється.

МІЖ ДВОМА ВОГНЯМИ.

Далі „Ню Йорк Таймс" наводить донесення з Мадриду до лондонського „Таймсу", що, мовляв, Асаня, забутий нині президент Еспанії, попав під два вогні: з правого боку повстанці проти його уряду, з лівого боку крайні комуністично-анархістичні юрби.

„Такі освітлення розкривають", каже „Ню Йорк Таймс", „не лише страшну драму, але й огидну безплодність цього конфлікту. Що далі стає ясніше, що в Еспанії мордують один одного еспанці, що могли би злучитися для творення життя, як злучилися воюючі священики й „червоні" хлопці в Бадахосі".

Щось у подібний спосіб розуміє президент Злучених Держав, коли остерігає американців перед бажанням мішатись у війну, хочби з неї можна стягнути собі гарні зиски.

ВІЙНА З ФАНАТИЗМУ.

Президент Рузвелт говорив, що нова світова війна може виринули в світі з новонароджених фанатизмів.

Які фанатизми мав на думці президент Рузвелт, хоч їх по імени не згадував, знаємо, бо президент назвав їх новонародженими. Не що інше, як комунізм та фашизм.

Рузвелт описував ці фанатизми як „переконання людей, що вони є одинокими хоронителями остаточної мудрости й справедливости".

Американський президент думає, що кромі фашизму й комунізму є ще одна ідея, за яку варта постояти.

ЗВІДКИ ФАНАТИЗМ?

Лондонський „Таймс" у своїй статті про „Еспанську трагедію" пішов ще далі ніж „Ню Йорк Таймс", бо старається відповісти на питання, звідки в Еспанії взялися такі завзяті ненависти.

Каже лондонський „Таймс", що політична нетерпимість, котра відзначає еспанців у цій горожанській війні, походить з вікової релігійної нетерпимости. Себто через те, що еспанці привикли віками не терпіти людей, що ріжняться від них щодо релігії, вони й у політиці не можуть терпіти людей, що ріжняться від них політичними думками. Ця політична нетерпимість, — каже лондонський „Таймс" — не давала в Еспанії сконсолідуватися ніякій демократичній партії, себто розбивала всяку партію на угрупування, що себе взаїмно ненавиділи зі справжньою релігійною ненавистю.

Виходить, що з нетерпимістю й сильним урядом в Еспанії виходило таке, як, за словами Івана Франка, було в Україні з нуждою і непросвітком. Чому в Україні бідні? Бо непросвічені. А чому непросвічені? Бо бідні. Чому в Еспанії люди себе ненавидять? Бо не вміють спільно працювати. А чому не вміють спільно працювати? Бо себе взаїмно ненавидять.

Та чи лише в Еспанії?

І ТАК ДАЛІ БЕЗ КІНЦЯ.

Якби хтось захотів, то міг би вести розслід ще далі. Не вдоволятися думкою лондонського „Таймсу", але спитатися: Чомуж саме люди ненавидять себе так за релігію, а як не за релігію, то за політику?

Один американський газетяр видав недавно книжку під наголовком: „Приємности ненависти". Як видно з наголовку, автор думає, що люди дуже люблять себе ненавидіти. Колиж так, то можнаб далі питатися: Чомуж вони себе волють ненавидіти ніж любити?

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 19. серпня ц. р. помер у Монт Кармел, Па., ТЕОДОР ХОМЯК (старший), роджений у селі Вафка, повіт Грибів. Похорон відбудеться в неділю, 23. серпня, з дому жалоби 2nd Locust Street.

В. И. П.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ,

які опрацював і видав М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ на мішаний хор:

1. Живи, Україно.
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож моя, пісня з Полісся.
4. Одкаль соненько сходило, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.

Повищих 5 пісень продаємо за $1.00.

6. Коляда, Гуцульське Різдво.
7. Пльис, Гуцульське Різдво.
8. Кругльик, Гуцульське Різдво.
9. Щедрівка, Гуцульське Різдво.

Повищі 4 пісні продаємо за $1.00.

Всі повищі пісні можна одержати в книгарні „Свободи". Висилаємо тільки по одержанню належитости.

"S V O B O D A"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦЬ! ПОЗІР!

ОКРУЖНА УПРАВА О.Д.В.У. В НЮ ЙОРКУ

:——::——: влаштовує :——::——:

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1936 РОКУ
В BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

ПАРК ВІДЧИНЕНИЙ в годині 10-тій рано. —— Вступ тільки 35 центів.
Першорядна музика, багата програма й її виконання.

Українці! „ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ" — це одно з тих національних свят, що їх улаштовують тепер українські націоналісти в Америці! Воно має показати, що українці в Америці горнуться довкола Ідеї Українського Націоналізму, що одиноко зможе визволити нашу Велику Батьківщину! А наша Україна знаходиться в пащі чужої окупації! Тому кожний українець-соборник, що вірить свято в остаточну перемогу революційно-націоналістичного Руху, мусить взяти участь в тому святі! Мусить, щоб дізнатися, за що ми боремося, до чого змагаємо та яка є наша правда! Там почуєте промови про нашу боротьбу, про наші чергові завдання в рідному краю й на еміґрації! Приходіть громадно! Кличте своїх знайомих і приятелів! Беріть із собою всю рідню! Перекажіть іншим про це свято та візьміть їх з собою! 195,01,7,12

За програмою глядіть в нашій пресі,
З націоналістичним привітом — СЛАВА УКРАЇНІ!
Окружна Управа ОДВУ в Ню Йорку.

DIRECTION TO THE PARK: **From New York:** Take I. R. T. Subway to Grand Central or B. M. T. Subway to Times Sq. Change to Flushing Train and get off at Junction Blvd. St. — Second Ave. "L" to 57th Street Sta., change to Flushing (Willets Point) get off at Junction Blvd. Sta., then take Street CAR running to North Beach. Car stops in front of the Park. — **From Brooklyn:** All trains to Queensboro Plaza Sta. and change to Flushing Train. Get off at Junction Blvd. Sta., then take Car to North Beach.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.

У всіх ділянках культурного життя української нації маємо більші або менші успіхи, всюди в міру обставин і можливостей є поступ до кращого, тільки наше музичне мистецтво в порівнянню до наших сучасних вимог і потреб дуже далеко лишилось позаду. Не можемо жалітися, що українська нація не має природніх музичних здібностей та відповідних сил і засобів. Усе це є, тільки бракує орґанізаційного змислу й ініціятиви серед наших музичних мистців, професійних музик та взагалі серед усіх любителів українського музичного мистецтва. А українська суспільність усюди користується музичним мистецтвом, вимагає дуже багато, але на піддержання його дає дуже мало.

Серед наших композиторів є багато таких, що творять, працюють не для сучасного покоління, можливо для будучих, бо не мають засобів, щоб друкувати свої твори. Наші музичні видавництва дуже бідні, не з власної вини не можуть задовільнити навіть десятої частини наших потреб. Наші талановиті музичні мистці, що пробиваються в широкий музичний світ своїми здібностями, широким верствам нашої суспільности майже незнані. Про дальші й точніші недомагання українського музичного мистецтва на українських землях хай скажуть ті, що є його творцями і робітниками. Я обмежуюсь до критичних зауваг на канадійсько-американському континенті.

Українська еміґрація в Канаді й Америці створила більшу скількість українських освітніх товариств. Орґанізаційним засобом і двигуном усіх цих товариств є музичне і драматичне мистецтво. Хор і аматорський гурток це чинники, які орґанізують, освідомляють український загал та здобувають грошеві засоби не тільки на своє удержання, але й на всенаціональні українські потреби.

З розвоєм освітніх товариств повстала окрема професія людей, учителі Рідних Шкіл, які крім навчання дітей рідної мови є диригентами хорів, учителями музики. Це свого роду робітники орґанізаційного громадського діла, яким без знання музики прямо не можливо існувати. Звертаючись тільки до питання музичного мистецтва, представляю малий образець дійсности, як живе (а краще сказати нидіє) музичне мистецтво на еміґрації.

Передовсім нема централізованого орґанізаційного звязку між самими диригентами хорів і вчителями музики; кожний працює, як уміє, як годен. Музичні видавництва з Рідного Краю не задовольняють потреб нот для хорів і орхестр, чи музики до драматичних творів. Хоральна музика в Рідним Краю друкується виключно в партитурах (чомусь не друкують на поодинокі партії голосові). Приходиться диригентам хорів цілком в неекономічний спосіб вічно переписувати на голоси. Наші переселенці інтересуються також інструментальною музикою. Але у нас майже цілковитий брак підручників до науки гри на інструментах. При такім жалюгіднім стані нашого музичного інструментального репертуару приходиться творити мандолінові чи смичкові та трубні (духові) орхестри. Це все орґанізується, твориться, живе і гине в примітивнім стані. Одним словом, пропадає дуже багато енерґії через брак орґанізованости українського музичного мистецтва. Ми тут на еміґрації часто дивуємося, коли читаємо в пресі звідомлення про конкурси просвітянських хорів, трубних (духових) орхестр, тай цікаві ми знати: яким орґанізованим порядком це все ведеться, деж відповідний на це український репертуар для трубних орхестр, і здогадуємося, що це мозольна праця одиниць, що засуджена може на довгі літа на ручне „писання та переписування".

Сучасні наші вимоги й потреби стократно перевищають наше дотеперішнє культурно-музичне надбання. Система праці наших робітників музичного мистецтва застара, а навіть погана. В життєвому шляху української нації, в ряді культурних, політичних, економічних, торговельних, промислових, професійних, станових і інших орґанізацій велика проґалина, порожне місце: нема й досі орґанізації українських музик, нема музичного журналу, бідна наша наукова музична література, а з нею українські музичні видавництва; а найбідніші ті, що присвятили себе для праці в ділянці музичного мистецтва.

Українські музики! Ваша роля в життю української нації не остання. Євангелію нашої національної правди пророк відродження української нації, Тарас Шевченко, назвав „Кобзарем", іменем українського народнього музики. В давнину ваші попередники були носіями і пропаґаторами українських державницьких ідей, те саме осталось і наших часів.

Теперішній стан орґанізації нашого музичного мистецтва не задовольняє культурних вимог української нації, але також гальмує розвиток і поступ наростаючих наших музичних сил. Одинокий вихід до кращого поступу і розвою нашого музичного мистецтва це в першій мірі через створення станової професійної орґанізації, единої для мистців, робітників, пропаґаторів і любителів українського музичного мистецтва. Дивімся на поступ інших народів: в Америці є станові професійні орґанізації вчителів музики, капельників, диригентів-орґанізаторів хорів, ріжні аматорські музичні стоваришення. Це все, повязане ріжними видавничими музичними корпораціями з більшою скількістю музичних журналів, становить велике музично-культурне багатство.

Ми маємо Український Музичний Інститут ім. Лисенка у Львові, нашу музичну школу-консерваторію, великих мистців і композиторів, і диригентів, величезні багатства народньої музичної творчости, природню музичну здібність, сильне тяготіння мас до розвою особливо інструментальної музики. Чомуж нам вічно тупцювати на місці, ходити мов у зачарованому колі? Треба через створення окремої музичної орґанізації зібрати ту всю енерґію в масах, обєднати тих усіх наших працівників музичного мистецтва, розпорошених по широкому світі, включаючи тих, що мають бодай „музичне вухо" та любов і пошану до українського мистецтва.

„Це все теорія" — скаже дехто, читаючи ці рядки. Тому порушаю суто практичні справи, як видання чисто музичного журналу українською мовою, бо без музичного журналу не можлива яканебудь станова-професійна музична орґанізація. Колиб у наших передових музик, що живуть у центрі орґанізованого життя, напр. у Львові, попри їхню музичну творчість і працю був такий чисто орґанізаційний змисл як напр. в українських філятелістів (вони мають свій журнал), то вже видавання музичного журналу булоб фактом доконаним. На цілі сотні просвітянських і церковних хорів та трубних (духових) орхест на Західніх Землях України, на більшу скількість орґанізацій на еміґрації, що без фахівців диригентів і вчителів музики не можуть обійтись, існування музичного журналу булоб можливе та матеріяльно забезпечене. Вкінці, котрий з українських національних часописів не вийшов би настрічу з помічю в початках орґанізації українського музичного товариства чи видавництва музичного журналу, поміщуючи відповідні зазиви чи оголошення? Котра з культурно-освітніх орґанізацій на американському континенті відказаласяб від обовязку помогти морально і матеріяльно розбудові українського музичного мистецтва? Таж вони, ці орґанізації, при помочі концертів та представлень орґанізують себе, удержуються матеріяльно. В цім ділі не завівсяб ніхто: ані майбутня українська музична орґанізація зі своїм фаховим журналом, ані українська суспільність.

Через ширшу всеукраїнську професійну музичну орґанізацію, піддержувану всіми іншими культурними галузями і чинниками нашого оранізованого життя, українська нація моглаб зробити далеко кращий поступ досягнення належного їй місця в крузі музичного мистецтва інших культурних народів світу. Через орґанізацію багато наших музик знайшлиб спільну мову і співпрацю; багато з них, що одинцем блукають, віднайшлиб себе і скріпилиб у собі енерґію до праці, помоглиб собі взаїмно. Через орґанізацію пішов би краще видавничий музичний рух, наші композитори не булиб змушені цілими роками чекати на спроможність видавати свої твори. Люди, що бажають знання науки, здобувалиб її при помочі фахового музичного журналу. З часом при помочі музичної орґанізації моглаб розвинутись масова продукція музичних інструментів.

Вірю, що недалекий час, що вже українська нація дозріє до цього. Серед неї знайдуться люди, повні ініціятиви і чину, що й українське музичне видавництво поставлять і поведуть у кращім орґанізаційнім порядку. Як один із незадоволених з сучасного стану українського мистецтва, долучую свій голос з домаганням поступу до кращого, до чину. Сподіваюся, що багато нас є таких незадоволених, що чекають від наших провідних сил у музичнім мистецтві творчої ініціятиви до нових подвигів орґанізування українського музичного мистецтва.

Павло Шульга,
130 Monk Street, Sudbury, Ont.

УВАГА! ДІТРОЙТ, ДІРБОРН, ГЕМТРЕМК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ВІДДІЛУ 292 УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗУ

:——::——: влаштовується :——::——:

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРІВ

АМЕРИКАНСЬКОГО И УКРАЇНСЬКОГО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1936 РОКУ

(ПЕРЕД LABOR DAY)
В ПАРКУ ТИМОЧКА,
TELEGRAPH AND WICK ROADS, 4 MILES SOUTH OF MICHIGAN AVE.
Боси відходять 9:30 рано від церкви при Кліперт ул.

Програма свята та сама, що була проголошена на 4-го липня, а з причини дощу не відбулася). **Точно в 10:30 рано о. совітник Лев І. Сембратович в асисті чужих священиків відправить Торжественну Полеву Соборну Службу Божу. Святочне слово виголосить один з чужих священиків. Посвячення прапорів довершить о. совітник Лес І. Сембратович і чужі священики. Бесідники свої і чужі. Опісля спільна забава до пізної ночі.**

Комітет просить Товариства, Братства, жіночі орґанізації, Політичні Клюби і ввесь український загал узяти ласкаву участь у посвяченню прапорів. Щиро витає всіх і ручить за добру обслугу, що будете всі задоволені. — **Комітет Відділу 292 У. Н. Союза.** 296-6

Вразі дощу посвячення відбудеться в церкві, а забава в гали при Clippert улиці.

УВАГА! NEW CASTLE, PA., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО УКР. ПРАВ. ПАРОХІЯ СВ. ТРОЙЦІ В NEW CASTLE, PA., БУДЕ

ПОСВЯЧУВАТИ ДЗВІН

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1936 РОКУ

Порядок свята| Рано свята Служба Божа при участи сусідніх священиків **у пів-десятої, по Службі Божій Посвячення Дзвона, по посвяченю спільний обід, по обіді пікнік на фармі гр. Квятковського.**

На це торжество запрошуємо до ласкавої участи з цілої околиці укр. прав. парохії, як: з Пітсбурґу, Арнольд, Ембрідж, Елвуд Сити, Йонґставн, Шарон, Ботлер, Форд Сити, Джанставн, Па. Сподіємось, що сестри і браття укр. прав. не відкажуться нашій просьбі від участи в тім рідкім торжестві. 195

Парохіяльний Комітет.

ЧИТАЙТЕ ПЕРЛИ ТВОРЧОСТИ

ІВАНА ФРАНКА



КНИГАРНЯ „СВОБОДИ" ДАЄ
СПЕЦІЯЛЬНУ ОФЕРТУ
НА КНИЖКИ ІВАНА ФРАНКА
8 КНИЖОК ЗА $2.50

1. **Захар Беркут,** образ громадського життя.
2. **Абу Касимові капці,** арабська казка.
3. **Батьківщина й інші оповідання.**
4. **Вибір поезій Івана Франка** і короткий начерк його життя.
5. **Для домашнього огнища,** повість.
6. **Лис Микита.**
7. **Молода Україна.**
8. **Як пан собі біди шукав.**

Вишліть моні ордер на суму $2.50 іще сьогодні й одержите повищі 8 книжок відворотною почтою. Колиб іще ви хотіли мати найкращий твір Івана Франка, **„Мойсей"**, то вишліть $2.75. — Замовлення треба слати на адресу:

"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КОМПАНІЙНІ ЮНІЇ ТА ЇХ РОЛЯ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ

Компанійні юнії в сучасний момент охопили собою майже цілу сталеву індустрію. В кожному більшому і меншому заводі, а головно в усіх заводах, що належать до таких великих сталевих корпорацій, як „Юнайтед Стейтс Стіл Корп.", „Карнегі Ілліной Стіл Корпорейшен", „Бетлегем Стіл Корпорейшен", „Джонс енд Лохлин Стіл Корп.", існують сьогодні компанійні юнії.

Компанійні юнії це витвір сталевих компаній для боротьби зі справжніми робітничими юніями. Повстали вони в більшості в 1933—34 році. Компанії вжили їх для того, щоб спинити рух за organізування робітничих юній, яким величезною спонукою послужили були кодекси НРА, що давали право робітникам організувати свої юнії.

Сталеві компанії постановили перехитрити робітників і почали організувати компанійні юнії. Всі компнійні юнії організовані насильницьким способом. Компанійні юнії повстали без згоди на них зі сторони робітників. Робітників загнано до тих юній під загрозою втрати праці. Вони ніколи і ніде не були ще виявом волі робітників. Урядовці сталевих компаній тримають компанійні юнії в своїх руках і накидають через них свою волю робітникам.

Джан Луїс про компанійні юнії.

В своїй радіо - промові, яка була виголошена по цілій країні через Нешенел Бродкестінг Компані 6 липня б. р., Джан Луіс, голова Комітету за індустріяльну організацію, який керує тепер кампанією за організування сталевої індустрії, говорив про компанійні юнії таке:

„Втручання та насильство над робітниками, що пробують організуватися, походять з економічної переваги, яку мають підприємці. В сталевій індустрії це виявляється в вирафінованій системі шпигунства та в послідовному звільнюванню тих, що проголошують будьяку форму організації, що не задовольняє власників. Це видно в здушуванню всіх змагань до організації, щоб створити віру в компанійні юнії, що їх контролюють та над якими панують самі власники.

„Ці компанійні юнії є лише притокою, щоб позбавити сталевих робітників права на організацію. Їх статути та правила вироблені компанійними адвокатами. Без одобрення компанії не можна робити в них ніякої зміни. Урядників вибирають під компанійним доглядом. Не передбачено незалежної методи для переговорів у справі платні. В дійсності згідно з плянами компанійних юній між компаніями та їх робітниками нема зробленого контракту про платню".

Компанійні юнії в такому виді, як вони створені, нічогісінько робітникам не дають.

Компанійні юнії в новій ролі.

Але змагання робітників до власної організації, до поліпшення умов праці, до поліпшення своїх життєвих інтересів не могли і не зможуть здушити навіть компанійні юнії, це новітнє знаряддя в руках могутніх сталевих компаній.

Діставши цей удар, робітники почали від нього боронитися вже в наступних виборах представників компанійної юнії. В багатьох фабриках і заводах робітники настільки підготувалися, що вибрали за представників своїх людей, таких робітників, що розуміли справжнє значіння компанійних юній і готові були, наскільки це дозволяли обставини, ставити домагання робітників.

Особливо змінилася роля компанійних юній від того часу, коли розпочав свою працю організаційний комітет сталевих робітників. Працюючі в сталевих заводах, які бажають мати свою, незалежну від компанії юнію, почали в цьому напрямку використовувати компанійні юнії в тих заводах, де представниками були вибрані робітники, які не стояли по стороні компаній.

Сьогодні можна сміло сказати, що в більшості сталевих заводів поважна частина, коли не всі представники компанійних юній, працює у порозумінню з організаційним комітетом сталевих робітників і допомагають йому розбивати компанійні заходи, які скеровані на недопущення індустріяльної юнії.

Плян платні за надгодини і компанійні юнії.

Яскравим прикладом того, як робітники зуміли використати компанійні юнії для боротьби з плянами сталевих баронів, є боротьба проти компанійної платні за надгодини. Недавно Американський Інститут Заліза і Сталі, що обєднує власників цілої сталевої індустрії, заявив, що в порозумінню з представниками компанійних юній та на їх домагання власники сталевої індустрії „погодилися" на півторарязову платню за понадчасову роботу, коли така буде перевищати 48 годин на тиждень, або 8 годин на день.

В дійсності представники компанійних юній ніколи таких домагань власникам не ставили і нічого про це рішення не знали, аж поки воно не появилося в газетах. Це був маневр сталевих компаній, які в цей спосіб хотіли офіційно встановити 48-годинний тиждень праці, обіцяючи півторарязову платню за години поверх 48 на тиждень. Це був хитро зроблений протизахід домаганням робітників про встановлення 40 - годинного тижня в сталевій індустрії з півторарязовою платнею за суботи від полудня та з дворазовою платнею за неділі і свята. За допомогою компанійних юній власники сталевої індустрії хотіли накинути свою волю сотням тисяч сталевих робітників.

Представники компанійних юній відкидають плян.

Великою несподіванкою для сталевих компаній була заява представників компанійної юнії в Бреддок, Па., в заводі „Едгар Томпсон", що належить до „Карнегі Ілліной Стіл Корп.". В тій заяві представники перш за все оголосили, що вони нічого не знали про таке домагання та що вони одноголосно відкидають цей плян платні за надгодини, бо він для робітників є цілком безвартний.

За прикладом представників компанійної юнії в Бреддок, Па., пішли представники компанійної юнії в Монесен, Па., які також відкинули плян, як безвартісний, а натомісць поставили компанії домагання про підвишку заробітної платні на 15%. За цими заводами пішли такі домагання з Клертон, Па., з Мікіспорт, Па., де робітники поставили домагання про підвищку платні на 20%, та з інших заводів.

Сталеві компанії настороожились і сподіваються, що в скорому часі всі заводи відкинуть цей компанійний плян. Робітники, заохочені організаційною кампанією організаційного комітету сталевих робітників, перетворюють компанійні юнії в знаряддя проти сталевих баронів, а в той самий час творять свою юнію.

Вінсент Свіней,
3600 Грент Билдинг,
Організаційний комітет сталевих робітників,
Пітсбург, Па.

В НЕДІЛЮ, 23 СЕРПНЯ 1936
SUNDAY AUG. 23, 1936

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР"
ВІДДІЛ 361 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
влаштовує

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В ULMER PARK, FOOT OF 25TH AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Парк отворений від 10-тої години рано до пізної ночі. Вступ 50 центів.
До танців буде приграватн дві орхестри: M. SERBINSKY AND HIS UKRAINIAN ORCHESTRA; MYRON BARON AND HIS ROYAL ARCADIANS.

Товариство Дністер запрошує українське громадянство прийти на цей пікнік, а не пожалуєте. На пікніку будемо принимати нових членів до Товариства і У. Н. Союза. Тому користайте з нагоди, самі вписуйтесь і своїх дітей вписуйте до такої поважної Організації, якою є У. Н. Союза. — Всі несподіванки, які мали бути на минулім пікніку, 7-го червня, відбудуться на цім пікніку. 195-6

За добру забаву і чесну обслугу ручить — **Пікніковий Комітет.**

Direction to Ulmer Park: Take at any B-M-T Subway Station "West End Line" Coney Island Train and get off at 25th Avenue Station, Brooklyn, N. Y. Park at right hand. Fare 5 c.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІЙ СПІВАНИК

під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк.

ЧАСТЬ I: Пісні перед і по науці і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресні від 1. до 8. гласу; Прокимени Літургійні від 1. до 8. гласу; Пісні із Вечірні; Пісні з Утрені. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрені; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святих; Коляди.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. **Ціна $1.50.**

Замовлення на C. O. D. не висилаємо. Пишіть до:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

У лікаря.

— А тепер, прошу пана професора, — каже слуга славного лікаря — там у ждальні є ще один гість, який каже, що був уже в усіх найліпших лікарів у світі.

— А не згадував він, на що найбільше жаліється?

— Найбільше на лікарів.

СУСПІЛЬНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЧУЖИНІ.

(Девята стаття про натуралізацію та горожанство).

Здається, найбільшим економічним питанням сучасної доби, це справа забезпечення проти непевности модерного життя. Скрізь люди домагаються обезпечення на випадок безробіття та старости, забезпечення, опертого на законних приписах, замісць непевної допомоги. Злучені Держави зробили початок у тому напрямку, коли минулого року конгрес ухвалив закон суспільного обезпечення. Крім того багато поодиноких стейтів мали здавна ріжні подібні закони, хоч далекі від досконалости, про пенсії старцям, робітниче відшкодування, поміч удовам та дітям померлих батьків, як теж, у деяких стейтах, обезпечення від безробіття.

Забезпечення у всіх цих життєвих справах інтересує заєдно як горожанина так і чужинця, тільки тут знов некористь для цього останнього. Користи та привілеї з тих законів зовсім не відносяться до чужинця, а в деяких стейтах він може з них користати тільки до певної міри.

Возьмім, наприклад, стейтові закони про пенсії на старі літа. За виїмком кількох стейтів, де людей чужинецького роду є дуже мале число, ті закони відносяться тільки до американських горожан. Багато людей чужинецького роду хиляться до старости, коли вже не будуть усилі продовжувати працю на щоденний прожиток. Їх мізерні ощадности не вистарчать для самовдержання. Якщо вони занедбають натуралізуватись, не можуть надіятись на одержування пенсії.

Закон суспільного забезпечення передбачає систему річних пенсій чи постійних місячних платень робітникам, котрі осягнуть 65 рік життя. Той закон дає також забезпеку проти безробіття, як теж передбачає кілька іншого роду допомог, а саме вбогим дітям, отемнілим, тощо. Хоч у федеральнім законі нема згадки про відріжнювання негорожан, більшість допомог, передбачені законом суспільного забезпечення й оперті на кооперації 48 стейтів, у засаді мусять бути виконувані згідно з законними приписами. Однак ці користи будуть без сумніву приступні тільки для ситизенів.

Коли почалася кріза 1929 року, у Злучених Державах не було загальних законів про суспільне забезпечення. Треба було наскорі організувати допомогу потребуючим, до котрих зачислювано чужинців без вибору. Але коли тяжкі часи продовжались, піднесено сильні голоси у Вашингтоні та в багатьох стейтових столицях, щоб виключити негорожан з допомогових списків та допомогових робіт. Зроблено пропозицію, щоб цей край, як більшість інших держав, в першу чергу опікувався своїми власними горожанами.

Супроти того аргументовано, що гроші на допомогу ідуть з податків, як від ситизенів так і від чужинців; що діти чужинця є часто тутешнього роду, отже відріжнювання їх у тих випадках означає упередження проти своїх власних горожан. Одначе, не зважаючи на ці й подібні аргументи, багато людей дальше таки думають, що хто не принимає на себе обовязків горожанства, не повинен діставати допомоги. До користей з Цивільного Консерваційного Корпусу є доступні тільки горожани, котрим теж дається першенство до публичних робіт. Однак у всіх допомогових справах упередження супроти чужинців покищо у великій мірі здержується.

Багато трудніше, коли не бзнадійно сподіватися, щоб користи з законів суспільного забезпечення були доступні для негорожан. Без ріжниці, як тяжко чужинець працював або скільки жертвував для американського економічного життя, він завсіди остається не тільки в очах законів Злучених Держав, але теж міжнароднього права, як чужий, нетутешній. Його становище може показатись трагічніше, з огляду на те, що з причини довгого перебування в Америці може часто втратити права та охорону за законами свого рідного краю. На старі літа чужинець може опинитися в такім положенню, що ані його рідний край ані держава, в котрій він довгі роки працював, не дасть йому помочі, до якої ситизен є законно управнений.

ФЛІС.

BARGAINS FROM OUR BOOKSHOP

Would you pay a penny for a song?
How many Ukrainian songs do you know?
Does your club like to get together and sing folk songs?
Do you sing, play the piano or violin?

Then purchase a copy of the attractively bound book

201 UKRAINIAN FOLK SONGS
FOR $2.00
(a penny for each song)

It contains the most popular Ukrainian melodies, with Ukrainian and English titles, music, words and verses. Order today from the Svoboda Bookshop, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

P. S. If you already have a copy, consider giving this book as a gift to some lover of Ukrainian music.

Поручення.

Директор вийшов до міста й оставив практиканта. Як вернувся, питається:

— Щож, був тут хто з яким порученням?

— Так, прошу пана, прийшли два чоловіки, видали мені поручення „руки вгору!" та забрали всі гроші з каси.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

(87)



Ґудаґ підняв Тарзана вгору і вже хотів кинути ним об землю. Тантор бачив небезпеку і з цілої сили гнався, щоб в останній хвилині перешкодити скаженому слонові. Тарзан, хоч був здавлений залізними обіймами й знаходився у великій небезпеці, проте з подивом слідив за Тантором і захоплювався його надзвичайно скорим бігом.

Тантор таки прибіг ще впору, щоби підставити скаженому слонові під його трубу свою власну й тим перешкодити розторощенню Тарзана. Тантор ударив своєю трубою по трубі Ґудаґа і мязи труби Ґудаґа на хвилю звільнились. Та це вистарчило для Тарзана, щоб наче вюн вирватись із звоїв труби і вискочити на землю.

Ґудаґ побачив, що його жертва знову вирвалася йому з обіймів. Та тепер було пізно поспішати за Тарзаном, бо перед ним стояв другий могутній противник, що силою з ним самим рівнався. Зі страшним риком оба слони кинулися на себе. Їх кли разураз вдаряли об себе, а їх труби спліталися немов величезні галузи дерева.

Тарзан в одній хвилині зміркував, що з обидвох слонів Ґудаґ є таки сильніший. Крім цього Тантор не був заправлений до боротьби. Дванацять літ цей шляхотний слон жив у цілковитому спокою зі своїми сусідами, не зачіпаючи нікого. Брак бойового досвіду давався йому тепер болюче відчувати.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ СТАРШОГО ЧОЛОВІКА,
який хоче працювати на фармі, робота літом і зимою. Платня літом $14 місячно, а зимою $10. 194-5
J. SZEMBERKO,
NORTH WINDHAM, CONN.

НА ПРОДАЖ 75 АКРІВ ЗЕМЛІ, новий дім на 7 кімнат і інші будинки, машинерія, 55 миль від Ню Йорку. Ця фарма є при New Jersey Highway. Власниця, вдова, продасть за $3,800. 195-8
ANNA KUSHNIR,
680 — 4th Avenue, Brooklyn, N. Y.

ДО ВИНАЙМУ або на продаж **ФАРМА** з газоліновою стацією, дім зо всіми уліпшеннями при стейтовій дорові, добре місце, близько Summit, N. J. За інформаціями питайте:
364 — 15th AVE., NEWARK, N. J.
Phone: Essex 2-9613.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ і АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

НАЙҐІРШЕ ХОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ!
Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН
СЬОГОДИШНЄ ОГОЛОШЕННЯ У ВАШИХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ ВАШИМ ПЕРШИМ СТУПНЕМ ДО ЗДОРОВЛЯ.
Хочемо, щоб найбільше людей пізнали це відоме лікарство, зільне, котре доконало таких чуд у недугах шлунка, ревматизму і недуг нирок.
Одна Велика Коробка $1
вистане майже на цілий місяць помочі для найґірше хорого.
Спеціяльна оферта читачам „Свободи":
[ ] $1.00 за одну коробку Мілертону.
[ ] $1.50 за дві коробки Мілертону.
[ ] $2.00 за три коробки Мілертону.
Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Потребуємо агентів.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК



ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.